

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ
ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΦΥΤΟΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ**

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΣΕ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΣ ΦΥΤΙΚΩΝ
ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ**

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024

Πρόλογος

Οι παρούσες οδηγίες εκδίδονται με σκοπό, αφενός να αποτελέσουν ένα χρήσιμο εργαλείο για τους ελεγκτές, ώστε να διενεργούν σωστούς ελέγχους, αφετέρου δε για να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις παραγωγής (σποροπαραγωγικές, φυτωριακές Α, Β και Γ και φυτωριακές μητρικής φυτείας αμπέλου) και εμπορίας (Α και Β) πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών καθώς και τους διατηρητές φυτικών ποικιλιών, ώστε να ανταποκρίνονται και να συμμορφώνονται στις απαιτήσεις της νομοθεσίας (ενωσιακής και εθνικής) και κατ' επέκταση της αγοράς (υψηλής ποιότητας πολ/κό υλικό).

Ο οδηγός αυτός βασίζεται:

1. στο ν. 1564/1985 (Α' 164), όπως ισχύει,
2. στην υπ. αρ. 2078/80743/25.07.2017 κυα (Β' 2679),
3. στην υπ' αρ. 2128/83966/01.08.2017 κυα (Β' 2725), όπως τροποποιήθηκε με την υπ' αρ. 2721/164846/28.11.2018 (Β' 5686) όμοια απόφαση,
4. στην υπ. αρ. 217265/28-01-2004 υα (Β' 203),
5. στον γενικό και στους ειδικούς τεχνικούς κανονισμούς ελέγχου και πιστοποίησης σπόρων προς σπορά καθώς και στους τεχνικούς κανονισμούς ελέγχου, πιστοποίησης και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών εκτός των σπόρων προς σπορά,
6. στις οδηγίες εμπορίας (marketing Directives) του πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών.

Ευελπιστούμε η προσπάθεια αυτή να βρεί θετική ανταπόκριση από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς του τομέα (ελεγκτικές υπηρεσίες, επιχειρήσεις) και να τους βοηθήσει.

Θερμές ευχαριστίες στους Προϊσταμένους Τμημάτων της Διεύθυνσης, κ. Πέτρο Καστάνη, κα Αγγελική Σοφού, κα Μαρία Πελώνη, κ. Γεώργιο Σακαβέλη και κα Αλεξάνδρα Χατζηγεωργίου για την κριτική ανάγνωση του κειμένου και τις διορθώσεις τους.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2024

Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΚΟΣΜΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΦΥΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΣΕ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΣ ΦΥΤΙΚΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ

1. Σποροπαραγωγικές Επιχειρήσεις

Κατά τον έλεγχο των σποροπαραγωγικών επιχειρήσεων, θα πρέπει να διασφαλίζεται από την επιχείρηση η ιχνηλασιμότητα του υλικού [από ποιόν προμηθευτή και από ποιο υλικό προήλθε (κατηγορία), σε τι ελέγχους υπεβλήθη, εάν πιστοποιήθηκε ή όχι και σε ποιούς διατέθηκε]. Θα πρέπει να τηρούνται από τις σποροπαραγωγικές επιχειρήσεις τα προβλεπόμενα αρχεία (προμήθειας – διάθεσης σε έγχαρτη ή ηλεκτρονική μορφή) και να ελέγχεται εάν διατέθηκαν στην αγορά **μόνο οι παραχθείσες και πιστοποιηθείσες ποσότητες** [ισοζύγιο, έλεγχος επίσημων ετικετών (επίσημος αριθμός παρτίδων, επίσημοι αύξοντες αριθμοί ετικετών)]. Επιπλέον, θα πρέπει να ελέγχεται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις λειτουργίας τους.

Τα παρακάτω αποτελούν τα σημεία ελέγχου μιας σποροπαραγωγικής επιχείρησης:

- Εγγραφή των επιχειρήσεων στο μητρώο επιχειρήσεων παραγωγής και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών και στο φυτοϋγειονομικό μητρώο, εφόσον ασχολούνται με την παραγωγή και εμπορία σπόρων προς σπορά των ειδών που απαιτείται να συνοδεύονται με φυτοϋγειονομικό διαβατήριο.
- Απασχόληση υπεύθυνου επιστήμονα από την επιχείρηση.
- Προέλευση σπόρου προς σπορά που πρόκειται να σπαρθεί για τις ανάγκες της επιχείρησης (προμηθευτής, ποικιλία, κατηγορία, σημάνσεις, παραστατικά προμήθειας).
- Έλεγχος των προς αναπαραγωγή ποικιλιών (εγγραφή τους στον εθνικό ή κοινό κατάλογο ποικιλιών).
- Έγκριση αναπαραγωγής ποικιλίας [για ποικιλίες υπό εγγραφή στον εθνικό μας κατάλογο ή ποικιλίες εγγεγραμμένες σε άλλα κράτη – μέλη (ενωσιακός κατάλογος)]. Χορηγείται από την Δ/ση μας, κατόπιν αίτησης της ενδιαφερόμενης σποροπαραγωγικής επιχείρησης στην Δ/ση μας – τήρηση προθεσμιών.
- Εγκρίσεις εισαγωγής – ενδοκοινοτικής απόκτησης – δηλώσεις άφιξης του υλικού.
- Δήλωση σποροκαλλιέργειας – έγκριση σπορομερίδας για αναπολλαπλασιασμό – δειγματοληψία σπορομερίδας που πρόκειται να σπαρθεί για μετέλεγχο (προθεσμίες).
- Σπορά σποροκαλλιέργειας – σήμανση σποροκαλλιέργειας.
- Καλλιεργητικός έλεγχος – Έγκριση αγροτεμαχίου/ων (σποροκέντρου/ων).
- Συγκομιδή ατυποποίητων σπόρων προς σπορά – έκδοση δελτίων καλλιεργητικού ελέγχου (μη τελικά πιστοποιημένος σπόρος προς σπορά) – αποτελέσματα μετελέγχου.
- Αποθήκευση (σε σιλό ή μεγάσακους ή ειδικές κατασκευές με σκοπό την αποφυγή επιμολύνσεων με διαφορετικές κατηγορίες σπόρων προς σπορά ή/και με άλλες ποικιλίες του ίδιου είδους ή με ποικιλίες άλλων ειδών) – επεξεργασία ατυποποίητων σπόρων προς σπορά – συσκευασία – σφράγιση – σήμανση με επίσημη ετικέτα της αντίστοιχης κατηγορίας ή με επίσημη γκρι ετικέτα για σπορομερίδες μη τελικά πιστοποιημένων σπόρων προς σπορά.
- Αίτηση για πιστοποίηση σπορομερίδας/ων και αίτηση για δειγματοληψία.

- Εργαστηριακή ανάλυση (ποιοτικός έλεγχος: βλαστική ικανότητα, ειδική καθαρότητα, προσδιορισμός άλλων ειδών, GMO ανάλυση, φυτουγειονομικές απαιτήσεις) – υπεύθυνη δήλωση από την επιχείρηση για την μη διάθεση των υπό πιστοποίηση σπορομερίδων έως την τελική έκδοση αποδεκτών αποτελεσμάτων εργαστηριακής ανάλυσης των σπόρων προς σπορά.
- Αίτηση επανακαθορισμού προς βελτίωση.
- Πιστοποίηση – διάθεση σπορομερίδας στην αγορά εφόσον ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της νομοθεσίας.

2. Φυτωριακές Επιχειρήσεις τύπου Α (οπωροφόρα – άμπελος) – Μητρικές Φυτείες Αμπέλου

Κατά τον έλεγχο των φυτωριακών επιχειρήσεων τύπου Α – μητρικών φυτειών αμπέλου, θα πρέπει να διασφαλίζεται από την επιχείρηση η ιχνηλασιμότητα του υλικού [από ποιόν προμηθευτή και από ποιο υλικό προήλθε (κατηγορία), σε τι ελέγχους υπεβλήθη, εάν πιστοποιήθηκε ή όχι και σε ποιούς διατέθηκε]. Θα πρέπει να τηρούνται από τις φυτωριακές επιχειρήσεις τα προβλεπόμενα σχετικά αρχεία (προμήθειας – διάθεσης σε έγχαρτη ή ηλεκτρονική μορφή) και να ελέγχεται εάν διατέθηκαν στην αγορά **μόνο οι παραχθείσες από αυτές ποσότητες υλικού** [ισοζύγιο, έλεγχος επίσημων ετικετών (επίσημος αριθμός παρτίδων, επίσημοι αύξοντες αριθμοί ετικετών), έγγραφα προμηθευτών (για το CAC υλικό)]. Επιπλέον, θα πρέπει να ελέγχεται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις λειτουργίας τους.

Τα παρακάτω αποτελούν τα σημεία ελέγχου μιας φυτωριακής επιχείρησης:

- Εγγραφή των επιχειρήσεων στο μητρώο επιχειρήσεων παραγωγής και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών και στο φυτουγειονομικό μητρώο, εφόσον ασχολούνται με την παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού ειδών που απαιτείται να συνοδεύονται με φυτουγειονομικό διαβατήριο.
- Προέλευση υλικού προς ριζοβόληση/εμβολιασμό/φύτευση για τις ανάγκες της επιχείρησης (προμηθευτής, ποικιλία, κατηγορία, σημάνσεις).
- Έλεγχος των παραγόμενων ποικιλιών (εγγραφή τους στον εθνικό ή κοινό κατάλογο ποικιλιών).
- Ύπαρξη μητρικών φυτών – μητρικών φυτειών αμπέλου.
- Εγκρίσεις εισαγωγής – ενδοκοινοτικής απόκτησης – δηλώσεις άφιξης του υλικού.
- Οπτική επιθεώρηση φυτωρίου – μητρικών φυτών οπωροφόρων φυτών – μητρικών φυτειών αμπέλου (από τις ελεγκτικές αρχές αλλά και από τους φυτωριούχους).
- Απασχόληση υπεύθυνου επιστήμονα από την επιχείρηση.
- Τήρηση αρχείων με τις επιτόπιες επιθεωρήσεις, τις δειγματοληψίες και τις δοκιμές για όσο διάστημα το αντίστοιχο πολλαπλασιαστικό υλικό οπωροφόρων φυτών/αμπέλου και τα οπωροφόρα φυτά/φυτά αμπέλου είναι υπό τον έλεγχό τους και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών αφότου το εν λόγω πολλαπλασιαστικό υλικό και οπωροφόρα φυτά ή φυτά αμπέλου έχουν απομακρυνθεί ή διατεθεί στην αγορά.
- Αίτηση για αναγνώριση μητρικών φυτών (περιπτώσεις προβασικών, βασικών και πιστοποιημένων μητρικών φυτών),
- Αίτηση για πιστοποίηση πολ/κού υλικού (περιπτώσεις προβασικού, βασικού και πιστοποιημένου υλικού)
- Αίτηση για δειγματοληψία.

- Εργαστηριακή ανάλυση (ποικιλιακή ταυτότητα – φυτουγειονομικές απαιτήσεις).
- Πιστοποίηση – διάθεση παρτίδας στην αγορά, εφόσον ικανοποιούνται οι απαιτήσεις της νομοθεσίας.
- Υλικό CAC (Ελάχιστων Κοινοτικών Προδιαγραφών): παράγεται από αναγνωρισμένη (ταυτοποιημένη) πηγή υλικού (από προβασικό ή βασικό ή πιστοποιημένο ή υλικό CAC). Πρέπει να έχει την ταυτότητα της ποικιλίας, να ικανοποιεί τις φυτουγειονομικές απαιτήσεις της χώρας και της ΕΕ και να είναι απαλλαγμένο από ελαττώματα. Οι δράσεις για την συμμόρφωση του υλικού CAC με τα ανωτέρω διεξάγονται από την φυτωριακή επιχείρηση.
- Ενέργειες από τα φυτώρια που παράγουν υλικό CAC
 - Εγκαθιστούν μητρικά φυτά των ειδών και ποικιλιών/υποκειμένων που παράγουν και τα δηλώνουν στο οικείο ΤΑΑΕ, ώστε να υπάρχει ιχνηλασιμότητα, ή
 - Προμηθεύονται εμβολιομοσχεύματα και μοσχεύματα υποκειμένων (συνοδεύονται από σήμανση του προμηθευτή, φυτουγειονομικό διαβατήριο/πιστοποιητικό φυτουγείας και σχετικά παραστατικά αγοράς) από άλλα φυτώρια (εγχώρια ή από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ ή από τρίτες χώρες) που διαθέτουν μητρικά φυτά, ώστε να υπάρχει ιχνηλασιμότητα.
 - Τα φυτώρια εγκαθίστανται σε αγρούς/περιοχές χωρίς ανεπτυγμένα δένδρα ή θάμνους οι οποίες βρίσκονται υπό την επίδραση ευνοϊκών κλιματολογικών συνθηκών. Από φυτουγειονομικής άποψης, το έδαφος δεν πρέπει να βρίσκεται μέσα σε ζώνη προσβεβλημένη από μεταδοτικές ασθένειες και εχθρούς και να είναι απαλλαγμένο από νηματώδεις.
 - Ελέγχουν την ταυτότητα της ποικιλίας και την φυτουγειονομική κατάσταση τόσο των μητρικών φυτών (εγκατάσταση fruiting plant) όσο και των φυτών που βρίσκονται στον αγρό παραγωγής.
 - Δεν συλλέγονται σε καμία περίπτωση εμβολιομοσχεύματα ή μοσχεύματα υποκειμένων ή σπόροι από οπωρώνες ή συσκευαστήρια. Επιπλέον δεν συλλέγονται εμβολιομοσχεύματα ή μοσχεύματα υποκειμένων από οπωρώνες όπου έχουν εγκατασταθεί προστατευόμενες ποικιλίες.
 - Διαθέτουν σχέδιο εντοπισμού και παρακολούθησης των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία παραγωγής:
 - α) την τοποθεσία και τον αριθμό των φυτών,
 - β) το χρονοδιάγραμμα της καλλιέργειάς τους,
 - γ) τις διαδικασίες πολλαπλασιασμού,
 - δ) τις διαδικασίες συσκευασίας, αποθήκευσης και μεταφοράς.
 - Τηρούν αρχεία με πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία παραγωγής και, όταν απαιτείται, τα καθιστούν διαθέσιμα προς εξέταση από τις ελεγκτικές αρχές.
 - Τα αρχεία αυτά πρέπει να παραμένουν διαθέσιμα για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών μετά την παραγωγή του οικείου υλικού.
- Επίσημες Επιθεωρήσεις (αφορούν είτε την παραγωγή πιστοποιημένου υλικού είτε την παραγωγή CAC υλικού)

- Οι επίσημες επιθεωρήσεις αποτελούνται από οπτική επιθεώρηση και, ενδεχομένως, δειγματοληψίες και δοκιμές.
- Κατά τη διάρκεια των επίσημων επιθεωρήσεων, η ελεγκτική αρχή πρέπει να αποδίδει ιδιαίτερη προσοχή στα εξής:
 - α) την καταλληλότητα και την πραγματική χρήση των μεθόδων από τον φυτωριούχο για τον έλεγχο καθενός από τα κρίσιμα σημεία στη διαδικασία της παραγωγής,
 - β) τη συνολική ικανότητα του προσωπικού του προμηθευτή να ασκεί τις δραστηριότητες.
- Οι ελεγκτικές αρχές καταρτίζουν και τηρούν αρχεία σχετικά με τα αποτελέσματα και τις ημερομηνίες όλων των επιτόπιων επιθεωρήσεων, των δειγματοληψιών και των δοκιμών που πραγματοποιούν οι ίδιες.

3. Φυτωριακές Επιχειρήσεις τύπου Β (κηπευτικά – καλλωπιστικά – αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά)

Κατά τον έλεγχο των φυτωριακών επιχειρήσεων τύπου Β, θα πρέπει να διασφαλίζεται από την επιχείρηση η ιχνηλασιμότητα του υλικού [από ποιόν προμηθευτή και από ποιο υλικό προήλθε (κατηγορία), σε τι ελέγχους υπεβλήθη, εάν πιστοποιήθηκε ή όχι και σε ποιούς διατέθηκε]. Θα πρέπει να τηρούνται από τις φυτωριακές επιχειρήσεις τα προβλεπόμενα σχετικά αρχεία (προμήθειας – διάθεσης σε έγχαρτη ή ηλεκτρονική μορφή) και να ελέγχεται εάν διατέθηκαν στην αγορά **μόνο οι παραχθείσες από αυτές ποσότητες υλικού** [ισοζύγιο, έλεγχος ετικετών προμηθευτών (αριθμός παρτίδων, αύξοντες αριθμοί ετικετών)]. Επιπλέον, θα πρέπει να ελέγχεται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις λειτουργίας τους.

Τα παρακάτω αποτελούν τα σημεία ελέγχου μιας φυτωριακής επιχείρησης:

- Εγγραφή των επιχειρήσεων στο μητρώο επιχειρήσεων παραγωγής και εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών και στο φυτοϋγειονομικό μητρώο, εφόσον ασχολούνται με την παραγωγή και εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού ειδών που απαιτείται να συνοδεύονται με φυτοϋγειονομικό διαβατήριο.
- Προέλευση υλικού προς ριζοβόληση/εμβολιασμό/φύτευση για τις ανάγκες της επιχείρησης (προμηθευτής, ποικιλία, κατηγορία, σημάνσεις) και διάθεση του παραγόμενου υλικού (τήρηση αρχείων διάθεσης σε άλλες ομοειδείς επιχειρήσεις ή σε επαγγελματίες αγρότες).
- Έλεγχος των παραγόμενων ποικιλιών (εγγραφή τους στον εθνικό ή κοινό κατάλογο ποικιλιών).
- Ύπαρξη μητρικών φυτών (ανάλογα με το φυτικό είδος).
- Ύπαρξη σχεδίου εντοπισμού και παρακολούθησης των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία παραγωγής.
- Απασχόληση υπεύθυνου επιστήμονα από την επιχείρηση.
- Τήρηση αρχείων με πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία παραγωγής τα οποία, όταν ζητούνται από τις ελεγκτικές αρχές, είναι διαθέσιμα προς εξέταση.
- Εγκρίσεις εισαγωγής – ενδοκοινοτικής απόκτησης – δηλώσεις άφιξης του υλικού.
- Οπτική επιθεώρηση φυτωρίου (από τις ελεγκτικές αρχές αλλά και από τους φυτωριούχους).
- Τήρηση αρχείων με τις επιτόπιες επιθεωρήσεις, τις δειγματοληψίες και τις δοκιμές για όσο διάστημα το αντίστοιχο πολλαπλασιαστικό υλικό είναι υπό τον έλεγχό τους και για χρονικό

διάστημα τουλάχιστον τριών ετών αφότου το εν λόγω πολλαπλασιαστικό υλικό έχει απομακρυνθεί ή διατεθεί στην αγορά.

- Αίτηση για δειγματοληψία.
- Εργαστηριακή ανάλυση (ποικιλιακή ταυτότητα – φυτουγειονομικές απαιτήσεις).

4. Φυτωριακές Επιχειρήσεις τύπου Γ (ιστοκαλλιέργεια)

Κατά τον έλεγχο των φυτωριακών επιχειρήσεων τύπου Γ εφαρμόζονται ότι αναφέρεται για τις φυτωριακές επιχειρήσεις τύπου Α ή Β ανάλογα με τα φυτικά είδη στα οποία δραστηριοποιούνται με επιπλέον ελέγχους όσον αφορά το εργαστήριο ιστοκαλλιέργειας.

5. Επιχειρήσεις εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού τύπου Α και Β

Κατά τον έλεγχο των επιχειρήσεων εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού τύπου Α ελέγχεται ότι διασφαλίζεται από την επιχείρηση η ιχνηλασιμότητα του υλικού [από ποιόν προμηθευτή και από ποιο υλικό προήλθε (κατηγορία), σε τι ελέγχους υπεβλήθη, εάν πιστοποιήθηκε ή όχι και σε ποιούς διατέθηκε]. Θα πρέπει να τηρούνται από τις επιχειρήσεις εμπορίας τα προβλεπόμενα σχετικά αρχεία (προμήθειας – διάθεσης σε έγχαρτη ή ηλεκτρονική μορφή). Επιπλέον, θα πρέπει να ελέγχεται ότι πληρούν τις προϋποθέσεις λειτουργίας τους.

Τα παρακάτω αποτελούν τα σημεία ελέγχου μιας επιχείρησης εμπορίας τύπου Α ή Β:

- Εγγραφή των επιχειρήσεων στο μητρώο επιχειρήσεων εμπορίας πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργούμενων φυτικών ειδών τύπου Α ή Β και στο φυτοϋγειονομικό μητρώο, εφόσον εμπορεύονται πολλαπλασιαστικό υλικό φυτικών ειδών που απαιτείται να συνοδεύονται με φυτοϋγειονομικό διαβατήριο.
- Προέλευση υλικού προς πώληση (προμηθευτής, ποικιλία, κατηγορία, σημάνσεις) – διάθεση υλικού (τήρηση αρχείων διάθεσης σε άλλες ομοειδείς επιχειρήσεις ή σε επαγγελματίες αγρότες).
- Αρχεία σχετικά με: Εγκρίσεις εισαγωγής – ενδοκοινοτικής απόκτησης – δηλώσεις άφιξης του υλικού.
- Έλεγχος των διακινούμενων ποικιλιών (εγγραφή τους στον εθνικό ή κοινό κατάλογο ποικιλιών).
- Οπτική επιθεώρηση εγκατάστασης για την επαλήθευση της τήρησης κατάλληλων συνθηκών αποθήκευσης του υλικού.
- Ύπαρξη σχεδίου εντοπισμού και παρακολούθησης των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία διακίνησης του υλικού, με ειδική αναφορά στις διαδικασίες αποθήκευσης και μεταφοράς.
- Τήρηση αρχείων με πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση των κρίσιμων σημείων στη διαδικασία διακίνησης και τα οποία όταν απαιτείται, να είναι διαθέσιμα προς εξέταση από τις ελεγκτικές αρχές.
- Διατήρηση των ανωτέρω αρχείων για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών μετά την απομάκρυνση του υλικού από την εγκατάσταση.
- Αξιολόγηση της συνολικής ικανότητας του προσωπικού να ασκεί τις δραστηριότητες της επιχείρησης.
- Απασχόληση υπεύθυνου επιστήμονα από την επιχείρηση.

- Ύπαρξη εργαστηρίου για τον προσδιορισμό της βλαστικότητας και της ειδικής καθαρότητας των σπόρων, εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τη δραστηριότητα της επιχείρησης.
- Εργαστηριακή ανάλυση (ποικιλιακή ταυτότητα – φυτουγειονομικές απαιτήσεις).
- Επαλήθευση ότι το πολλαπλασιαστικό υλικό διατίθενται στο εμπόριο μόνο σε επαρκώς ομοιογενείς παρτίδες και: α) φέρει την κατάλληλη σήμανση ανάλογα με την κατηγορία για τις περιπτώσεις προβασικού, βασικού και πιστοποιημένου, (επίσημος αριθμός παρτίδων, επίσημοι αύξοντες αριθμοί ετικετών), ή β) συνοδεύεται από έγγραφο που καταρτίζεται από τον προμηθευτή.
- Έλεγχος ανασυσκευασίας ή υποσυσκευασίας (για τις επιχειρήσεις εμπορίας τύπου Α).
- Τήρηση αρχείων με τις επιτόπιες επιθεωρήσεις, τις δειγματοληψίες και τις δοκιμές για όσο διάστημα το αντίστοιχο πολλαπλασιαστικό υλικό είναι υπό τον έλεγχό τους και για χρονικό διάστημα τουλάχιστον τριών ετών αφότου το εν λόγω πολλαπλασιαστικό έχει απομακρυνθεί ή διατεθεί στην αγορά.
- Οι ελεγκτικές αρχές καταρτίζουν και τηρούν αρχεία σχετικά με τα αποτελέσματα και τις ημερομηνίες όλων των επιτόπιων επιθεωρήσεων, των δειγματοληψιών και των δοκιμών που πραγματοποιούν οι ίδιες.

6. Έλεγχος διατηρητών φυτικών ποικιλιών από το Τμήμα Ελέγχου Ποικιλιών Καλλιεργούμενων Φυτών (ΤΕΠΚΦ) και τα ΤΑΑΕ

Α. Έλεγχος διατηρητών φυτών μεγάλης καλλιέργειας και κηπευτικών από το ΤΕΠΚΦ.

Ο έλεγχος διατηρητών από το ΤΕΠΚΦ αφορά την τήρηση των προϋποθέσεων και των υποχρεώσεων των διατηρητών ως προς την διατήρηση και τον αναπολλαπλασιασμό του υλικού καλλιεργητή, που αποτελεί κατηγορία πολλαπλασιαστικού υλικού, η οποία παράγεται από τον διατηρητή και αποτελεί ασφαλιστικό απόθεμα αλλά και την ζωντανή περιγραφή της προς διατήρηση της ποικιλίας.

Τα παρακάτω αποτελούν τα σημεία ελέγχου του διατηρητή:

- Παρουσία γεωπόνου με ειδίκευση στη γενετική βελτίωση ή με τουλάχιστον τριετή εμπειρία στη διατήρηση ποικιλιών φυτικών ειδών ή να συνεργάζεται αποδεδειγμένα με ερευνητικά ιδρύματα που εποπτεύονται από το Δημόσιο ή ΑΕΙ ή ΤΕΙ που διαθέτουν αντίστοιχο προσωπικό.
- Κατάθεση του φύλλου δήλωσης αναπολλαπλασιασμού διατηρούμενης ποικιλίας του Παραρτήματος Ι της υπ. αρ. 217265/28-01-2004 υπ (Β' 203) στο ΤΕΠΚΦ μετά τη σπορά για αναπολλαπλασιασμό του υλικού καλλιεργητή.
- Τήρηση των φυτουγειονομικών απαιτήσεων όπως ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, σε συνεργασία με τους φυτουγειονομικούς ελεγκτές και των απαιτήσεων για την παρουσία Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΤΟ), με δική του δαπάνη.
- Καλλιεργητικός έλεγχος των εκτάσεων αναπολλαπλασιασμού υλικού καλλιεργητή, σύμφωνα με το φύλλο δήλωσης αναπολλαπλασιασμού της διατηρούμενης ποικιλίας του Παραρτήματος Ι της υπ. αρ. 217265/28-01-2004 υπ (Β' 203).
- Κατάλληλος μηχανολογικός και εργαστηριακός εξοπλισμός για την παραγωγή, επεξεργασία και έλεγχο των παραγόμενων σπόρων προς σπορά.
- Συσκευασία και σφράγιση με τέτοιο τρόπο (ράψιμο, θερμοκόλληση), ώστε να μην μπορεί να παραβιαστεί χωρίς να καταστραφεί το σύστημα σφράγισης και σήμανσης.

- Σήμανση της κάθε συσκευασίας (σάκοι) με αυτοκόλλητη ή συρραπτόμενη ή προσδενόμενη μωβ ετικέτα, ελαχίστων διαστάσεων 10x6εκ, που αναφέρει τα ακόλουθα στοιχεία: 1) ένδειξη: υλικό καλλιτερευτή, 2) την επωνυμία επιχείρησης, 3) το φυτικό είδος, 4) την ποικιλία, 5) τη γενεά και το έτος παραγωγής, 6) τη χώρα παραγωγής, 7) το βάρος σε χιλιόγραμμα και 8) αριθμός σελίδας [Παράρτημα II, της υπ. αρ. 217265/28-01-2004 υα (Β' 203)].
- Τήρηση του ετήσιου φύλλου αναπολλαπλασιασμού της ποικιλίας όπου καταχωρούνται τα στοιχεία που αναφέρονται στο Παράρτημα II της υπ. αρ. 217265/28-01-2004 υα (Β' 203).
- Διατήρηση των ελαχίστων ποσοτήτων ασφαλιστικών αποθεμάτων σύμφωνα με το Παράρτημα III της υπ. αρ. 217265/28-01-2004 υα (Β' 203).
- Κατάλληλοι αποθηκευτικοί χώροι και θάλαμος/θάλαμοι συντήρησης ασφαλιστικών αποθεμάτων.

Επισημαίνεται ότι ο διατηρητής πρέπει να αιτείται στο ΤΕΠΚΦ την χορήγηση βεβαίωσης αποθεμάτων καλλιτερευτή όταν πρόκειται να προβεί σε αναπολλαπλασιασμό της ποικιλίας για την παραγωγή πολλαπλασιαστικού υλικού κατηγορίας προβασικού ή βασικού. Η βεβαίωση κατατίθεται στο ΤΑΑΕ του νομού στον οποίο πρόκειται να εγκαταστήσει τους σποροπαραγωγικούς αγρούς προβασικού ή και βασικού υλικού.

Β. Έλεγχος διατηρητών Φυτών μεγάλης καλλιέργειας και κηπευτικών από τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων (ΤΑΑΕ)

Τα παρακάτω αποτελούν σημεία ελέγχου επιπλέον των αναφερομένων στο «1. Σποροπαραγωγικές επιχειρήσεις».

- Βεβαίωση του ΤΕΠΚΦ ότι διαθέτει την απαραίτητη ποσότητα υλικού καλλιτερευτή για την παραγωγή σπόρων προς σπορά κατηγορίας προβασικού ή βασικού ή standard (περιπτώσεις κηπευτικών).
- Έλεγχος της ποσότητας υλικού καλλιτερευτή σύμφωνα με τη βεβαίωση του ΤΕΠΚΦ. Όταν πρόκειται για ποσότητα υλικού καλλιτερευτή η οποία εισήχθη (τρίτη χώρα) ή αποκτήθηκε ενδοκοινοτικά από την χώρα διατήρησης, η σποροπαραγωγική επιχείρηση προσκομίζει τα απαραίτητα έγγραφα εισαγωγής / ενδοκοινοτικής απόκτησης του υλικού καλλιτερευτή απευθείας στο ΤΑΑΕ.
- Δειγματοληψία υλικού καλλιτερευτή για διενέργεια μετελέγχου και GMO ανάλυση.

Γ. Έλεγχος διατηρητών δενδρωδών και αμπέλου από το ΤΕΠΚΦ

Ο έλεγχος διατηρητών από το ΤΕΠΚΦ αφορά την τήρηση των προϋποθέσεων και των υποχρεώσεων των διατηρητών ως προς την διατήρηση και τον αναπολλαπλασιασμό των προβασικών μητρικών φυτών οπωροφόρων – των μητρικών φυτών που προορίζονται για την παραγωγή αρχικού υλικού αμπέλου.

Τα παρακάτω αποτελούν τα σημεία ελέγχου του διατηρητή:

- Παρουσία γεωπόνου με ειδίκευση στη γενετική βελτίωση ή με τουλάχιστον τριετή εμπειρία στη διατήρηση ποικιλιών φυτικών ειδών ή να συνεργάζεται αποδεδειγμένα με ερευνητικά ιδρύματα που εποπτεύονται από το Δημόσιο ή ΑΕΙ ή ΤΕΙ που διαθέτουν αντίστοιχο προσωπικό.
- Κατάλληλα διαμορφωμένο εντομοστεγές δικτυοκήπιο για τη διατήρηση των ελαχίστων ποσοτήτων ασφαλιστικών αποθεμάτων πολλαπλασιαστικού υλικού, κατά φυτικό είδος και ποικιλία, σύμφωνα με το Παράρτημα III της υπ. αρ. 217265/28-01-2004 ΥΑ (Β' 203).

- Τήρηση των φυτοϋγειονομικών απαιτήσεων ανάλογα με το φυτικό είδος, όπως ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, σε συνεργασία με τους φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές.
- Διατήρηση των μητρικών φυτών που προορίζονται για την παραγωγή αρχικού υλικού αμπέλου σε αυτόρριζη μορφή και των προβασικών μητρικών οπωροφόρων φυτών σε αυτόρριζη μορφή ή εμβολιασμένα σε αντίστοιχης κατηγορίας υποκείμενο.
- Τήρηση ειδικού βιβλίου καταχώρισης των προβασικών μητρικών φυτών οπωροφόρων – μητρικών φυτών που προορίζονται για την παραγωγή αρχικού υλικού αμπέλου με τον μοναδικό κωδικό αριθμό που φέρει το κάθε φυτό που υπάρχει στις εγκαταστάσεις του με σκοπό την ιχνηλασιμότητα του παραγόμενου από αυτά πολλαπλασιαστικού υλικού.
- Σήμανση προβασικών μητρικών φυτών οπωροφόρων – μητρικών φυτών που προορίζονται για την παραγωγή αρχικού υλικού αμπέλου με ετικέτες που εξασφαλίζουν την ιχνηλασιμότητα, σύμφωνα με το ειδικό βιβλίο καταχώρισής τους, και τη διατήρησή τους.
- Έλεγχος ποικιλιακής ταυτότητας των υποψήφιων προβασικών μητρικών φυτών οπωροφόρων – μητρικών φυτών που προορίζονται για την παραγωγή αρχικού υλικού αμπέλου σε συνεργασία με τα ΤΑΑΕ.
- Τήρηση αρχείων που αφορούν σε δειγματοληψίες που γίνονται με σκοπό τον έλεγχο της ποικιλιακής ταυτότητας και της φυτοϋγείας για όσο διάστημα τα αντίστοιχα προβασικά μητρικά φυτά οπωροφόρων – μητρικά φυτά που προορίζονται για την παραγωγή αρχικού υλικού αμπέλου είναι υπό τον έλεγχό τους.

Επισημαίνεται ότι ο διατηρητής πρέπει να αιτείται στο ΤΕΠΚΦ για χορήγηση βεβαίωση διάθεσης της απαραίτητης ποσότητας προβασικού υλικού – αρχικού υλικού αμπέλου προκειμένου να γίνει εγκατάσταση βασικών μητρικών φυτών οπωροφόρων ή βασικής μητρικής φυτείας αμπέλου με σκοπό την παραγωγή βασικού πολλαπλασιαστικού υλικού.

Δ. Έλεγχος διατηρητών ποικιλιών οπωροφόρων και αμπέλου από τα ΤΑΑΕ.

Τα παρακάτω αποτελούν σημεία ελέγχου επιπλέον των αναφερομένων στο «2. Φυτωριακές Επιχειρήσεις τύπου Α (οπωροφόρα – άμπελος) – Μητρικές Φυτείες Αμπέλου»:

Βεβαίωση του ΤΕΠΚΦ ότι διαθέτει την απαραίτητη ποσότητα προβασικών μητρικών φυτών οπωροφόρων – μητρικών φυτών που προορίζονται για την παραγωγή αρχικού υλικού αμπέλου προκειμένου να γίνει λήψη μοσχευμάτων για την εγκατάσταση βασικών μητρικών φυτών οπωροφόρων ή βασικής μητρικής φυτείας αμπέλου με σκοπό την παραγωγή βασικού πολλαπλασιαστικού υλικού.